



Sygn. akt III KRS 43/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Krzysztof Staryk
SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania K. P.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 5 marca 2014 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...], ogłoszonym w Monitorze Polskim [...], po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 września 2014 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa 5 marca 2014 r. podjęła uchwałę, którą postanowiła przedstawić Prezydentowi RP asystenta sędziego O. G. z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...] i nie przedstawić innych kandydatów. Na jedno wolne stanowisko sędziego w tym Sądzie, ogłoszone w MP [...], zgłosiło się dwudziestu czterech kandydatów. Zespół członków Rady rekomendował kandydaturę O. G. i P. P.

O. G. urodziła się w 1978 r. W 2002 r. ukończyła studia prawnicze z oceną bardzo dobrą. Egzamin sędziowski złożyła w 2008 r. z oceną dostateczną plus. Od 8 lat jest asystentem sędziego, ostatnio w Wydziale Cywilnym Rodzinnym SO w [...]. Z obowiązków wywiązywała się wzorowo. Cechuje ją profesjonalizm, dogłębne analizowanie problemów prawnych oparte na trafnym powiązaniu zasad logicznego myślenia i znajomości prawa. Kolegium SO oddało 6 głosów „za”, 1 głos „przeciw” z mocą poparcia 3,71 punktów. Zgromadzenie Przedstawicieli Sędziów Okręgu SO oddało 45 głosów „za”, przy 43 głosach „przeciw”. Rada uznała, że O. G. okazała się „nieco lepszym kandydatem” od P. P. W ocenie Rady pozostali kandydaci nie wykazali się takimi osiągnięciami i przymiotami jak oceniona najwyżej kandydatka. Ogólna ocena kwalifikacji tych osób, obejmująca posiadane doświadczenie zawodowe, opinie wizytacyjne i służbowe na temat ich pracy a także poparcie środowiska sędziowskiego nie są w przypadku tych Kandydatów tak dobre, jako ocena kwalifikacji oraz poparcia O.G. Na posiedzeniu Rady na jej kandydaturę oddano 17 głosów „za”.

Uchwałę Rady zaskarżyła K. P. i zarzuciła naruszenie: 1) art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji RP przez niezastosowanie przy ocenie kandydatów reguł i kryteriów oceny, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, w wyniku czego jej kandydatura nie została przedstawiona do powołania na stanowisko sędziego; 2) art. 33 ust. 1 ustawy o KRS przez brak wszechstronnego rozważenia sprawy, a mianowicie brak wskazania kryteriów wyróżniających kandydatkę O. G. w stosunku do jej kandydatury w odniesieniu do ocen kwalifikacji służbowych, doświadczenia zawodowego, oceny z egzaminu sędziowskiego, zakresu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, jak też nieuwzględnienie niskiego w przypadku rekomendowanej kandydatki poparcia kolegium Sądu Okręgowego, niewielkiej przewagi głosów oddanych tytułem poparcia udzielonego rekomendowanej kandydatce w stosunku do głosów przeciwnych na Zgromadzeniu Sędziów Sądu Okręgowego, pełnienia przez skarżącą funkcji asystenta sędziego w sądzie wyższej instancji i pracy nad szerszą dziedziną zagadnień prawnych, potwierdzenia znajomości języka obcego stosowanym certyfikatem oraz pozasądowego doświadczenia zawodowego

poprzez zaangażowanie w pracę na rzecz ochrony praw obywateli jeszcze w okresie odbywania studiów poprzez udział w pracach Studenckiej Poradni Prawnej – Sekcji Prawa Karnego; 3) art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o KRS przez wybiórcze i niejednolite kryteria oceny kwalifikacji kandydatów, a w konsekwencji nieustalenie właściwej kolejności rekomendacji kandydatów ze względu na ich kwalifikacje poprzez pominięcie niektórych kwalifikacji zawodowych, które przemawiały za rekomendacją jej kandydatury, a jednocześnie uwzględnienie niektórych kryteriów na korzyść kandydatki O. G., w szczególności oceny Kolegium Sądu Okręgowego w [...] oraz oceny z egzaminu sędziowskiego, pomimo iż faktycznie były one dla niej niekorzystne i stawiały kandydaturę w gorszej pozycji w stosunku do pozostałych uczestników postępowania konkursowego, w tym także w stosunku do skarżącej.

Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o oddalenie odwołania.

O oddalenie odwołania wniosła również O. G.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie kontestuje uchwałę KRS zasadniczo z tej przyczyny, że Rada nie wskazała kryteriów wyróżniających kandydatkę wybraną do przedstawienia z wnioskiem o powołanie. Nie jest to zarzut zasadny, gdyż w uzasadnieniu uchwały podano, że kandydatka ta uzyskała najwyższe poparcie na Zgromadzeniu Przedstawicieli Sędziów Okręgu Sądu Okręgowego (45 głosów „za”, przy 43 głosach „przeciw”). Nie jest to zatem tylko „niewielka przewaga głosów” w odniesieniu do poparcia uzyskanego przez skarżącą (na tym Zgromadzeniu otrzymała 29 głosów „za” i 57 głosów „przeciw”). Poparcie środowiska jest istotnym kryterium ustawowym, które nie powinno być pomijane (art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS). To, że skarżąca miała lepsze poparcie Kolegium Sądu nie stanowi przeciwnego argumentu z uwagi na większą rangę zgromadzenia ogólnego sędziów i większy krąg sędziów który udziela poparcia.

Wybór kandydata przedstawianego Prezydentowi z wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziowskie nie może być redukowany do wyników algorytmu matematycznego, gdyż każdorazowo decyduje ocena całościowa (por. wyrok Sądu

Najwyższego z 5 września 2013 r., III KRS 212/13, LEX nr 1402637). Uzasadnienie uchwały nie zawsze przedstawia wszystkie oceny. Zakres rozważań dotyczących poszczególnych kandydatów może być bowiem zróżnicowany w zależności od potrzeb, wobec czego nie jest konieczne uszeregowanie kandydatów w oparciu o każde z zastosowanych kryteriów. Jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, to Krajowa Rada Sądownictwa rozpatruje i ocenia wszystkie zgłoszone kandydaty łącznie. Ma to takie znaczenie, że wyłonienie kandydata, który ma zostać przedstawiony do nominacji sędziowskiej nie ma cech bezpośredniej rywalizacji poszczególnych kandydatów między sobą. Nie chodzi o szczegółowe porównanie każdego z każdym, tak żeby ważone były cechy kandydata przedstawionego z każdym z tych, którzy nie przeszli procedury z pozytywnym skutkiem. W takim przypadku stanowisko Rady odzwierciedla sumę wielu cech każdego z kandydatów dającą obraz jednego, jako „najlepszego” ze wszystkich. W takim wypadku poszczególne cechy „gorszych” kandydatów nie są eksponowane i tylko subiektywnie wynik głosowania Rady może być oceniany jako ich przegrana. Niezaprezentowanie w uzasadnieniu uchwały szczegółowej charakterystyki kandydatów, których Rada postanowiła nie przedstawić Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziego nie narusza art. 42 ust. 1 w związku z art. 44 ust. 3 ustawy z 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (wyrok Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2013 r., III KRS 201/13, LEX nr 1402636). Taki kierunek wykładni i stosowania tych przepisów nie musi się sprawdzać, gdy uzasadnienie uchwały pomija kandydatów, których kwalifikacje były bliskie albo nawet lepsze od kwalifikacji kandydatów przedstawionych z wnioskiem o powołanie. Wówczas uchwała jest z reguły kontestowana przez osoby nieprzedstawione z wnioskiem o powołanie. Prowadzi to jednak do ważkiej tezy, że to Rada ma konstytucyjne prawo wyboru kandydatów, których przedstawia Prezydentowi RP (jak sama podaje „najlepszych z bardzo dobrych i dobrych”), dlatego Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do zastępowania jej w tym wyborze, choć w postępowaniu odwoławczym może badać przekroczenie uznania i przestrzeganie procedury w aspekcie równego traktowania w dostępie do służby publicznej. Przyjmuje się więc, że co do zasady znaczenie może mieć tylko naruszenie przepisów, które miało istotny wpływ na wynik sprawy (konkursu) -

art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS. W tym zakresie w orzecznictwie powiedziano między innymi, że kognicja Sądu Najwyższego ograniczona jest do kontroli stosowania przez Krajową Radę Sądownictwa przepisów postępowania. Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydata na sędziego (wyrok z 5 sierpnia 2011 r., III KRS 11/11, LEX 1001318). Na tym tle nie może przeważać zarzut, że skarżąca pełni funkcję asystenta sędziego w sądzie wyższej instancji niż kandydatka przedstawiona z wnioskiem o powołanie. Podobnie jak i nieznaczna różnica w wynikach egzaminu sędziowskiego (ocena dostateczny plus i ocena dobra), zwłaszcza, że jednocześnie ustalono, iż kandydatka wybrana ukończyła studia z oceną bardzo dobrą. W takiej sytuacji wybór mieści się w granicach uznania Rady, co wyraża się w indywidualnym głosowaniu jej członków i ostatecznie składa się na ogólny wynik, który okazał się najlepszy dla O.G. Nie jest zatem zasadny zarzut przeprowadzenia wyboru (konkursu) z naruszeniem art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o KRS przez „wybiórcze i niejednolite kryteria oceny kwalifikacji kandydatów”, jak też zarzut naruszenia art. 33 ust. 1 tej ustawy przez „brak wskazania kryteriów wyróżniających kandydatkę”. W konsekwencji nie zostały też naruszone przepisy ustawy zasadniczej przez nieprzedstawienie kandydaty skarżącej.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS).